

Årsmelding 2017

Utviklingsfondet

Bekjemper sult og fattigdom

Utviklingsfondet vokser

Utviklingsfondet jobber med å bekjempe sult og fattigdom i Nicaragua, Guatemala, Etiopia, Somalia, Malawi og Mosambik. Hovedkontoret vårt ligger i Oslo og mye av oppfølgingen av programmene våre skjer herfra.

Men for å sikre best mulig oppfølging av våre mest omfattende program har vi i flere år i tillegg hatt lokale kontorer i Addis Abeba i Etiopia og i Lilongwe i Malawi. For oss er det viktig å være nære de vi jobber for og programmene våre. I Somalia utvider vi nå arbeidet med klimatilpasning for nomader og bønder og begynner så smått å etablere et kontor i Hargeisa. Utviklingsfondet vokser og vi har nå flere ansatte utenfor Norges grenser enn i Norge. Det synes vi er en spennende utvikling som er med på å sikre at fokuset vårt er i landene vi jobber og ikke i den norske virkeligheten.

Sultkatastrofe i Somalia

Vi er spesielt glade for å øke aktivitetene i Somalia. Etter tre sesonger med for lite regn, opplevde Somalia i år den verste sultkatastrofen på flere år. Mange familier mistet alle dyrene sine og dermed hele livsgrunnlaget. Sult rammer spesielt de minste barna hardt. Barn er helt avhengige av nok og sunn mat de første leveårene. Barn som vokser opp med sult kan bli preget resten av livet. Derfor er det så viktig å forebygge sultkatastrofer. I Somalia jobber vi med å gjøre familier bedre rustet i møtet med ekstreme tørkeperioder. Vi har etablert de første frøbankene i Somaliland. Frøbankene ble viktige sikkerhetsnett under tørkeperioden. Vi jobber også med effektiv bruk av vann, bedre dyrehelse og klimasmarte landbruksteknikker. Alt sammen viktig for å sikre livsgrunnlaget til både nomader og bønder.

Nye prosjekter

I året som har gått har vi startet vårt første skolemat-prosjekt i Etiopia på grensen til Somalia. For oss er det viktig at skolemateren er produsert lokalt slik at vi

er med på å styrke inntektsgrunnlaget for bøndene i nærområdet. Samtidig er det mange skolebarn som går sultne til skolen. Det er derfor lokale bønder som produserer og pakker næringsrik mat til skoleelevene i prosjektområdet. Dette er et nytt prosjekt for oss og vi håper vi kan få mulighet til å bidra til sunn skolemat flere andre steder også.

Det er ofte veldig stor arbeidsledighet i landene vi jobber. Spesielt er det få muligheter for de unge. Vi er derfor galde for å ha inngått et strategisk samarbeid med Yara i Etiopia. Yara er i ferd med å starte gruvedrift i landet og trenger kvalifisert arbeidskraft. I stedet for å fly inn eksperter er Utviklingsfondet med på å bygge opp lokal yrkesopplæring slik at lokalbefolkningen får mulighet til å nyte godt av investeringene som gjøres.

Årets lærepenge

Hvert år er det mye vi får til og dere kan lese om mye av det som har gått bra i årsmeldingen, på hjemmesidene og i sosiale medier. Men vi synes det er viktig å se på hva vi ikke fikk til også. Derfor inkluderer vi hvert år årets lærepeng i årsmeldingen. I år handler det om å være forberedt på det uforutsette. Vi bruker mye tid på å planlegge, men det er ikke alt man kan forutse – spesielt ikke når det aggressive skadedyret Fall armyworm angriper maisavlingene til allerede sårbare småbønder i Malawi. Skadene ble så omfattende at det på et tidspunkt ble erklært unntakstilstand i store deler av landet. Når vi jobber i utsatte områder er det viktig å ha kriseberedskap i prosjektene våre. Ekstrem flom og tørke, plantesykdommer eller angrep av skadedyr på avlingene er en del av bøndenes hverdag. Vi og våre partnere må være forberedt på krisene også.

*Kari Helene Partapuoli,
Daglig Leder*

Kari Helene Partapuoli i Somalia under sultkatastrofen i 2017. Her besøker hun en av frøbankene Utviklingsfondet har bygget.

Utviklingsfondet
Mariboegate 8
0183 Oslo, Norway
Tlf.: 23 10 96 00
post@utviklingsfondet.no
Org. nr.: 971 454 369

Redaktør: Siri O. Kvalø
siri@utviklingsfondet.no

Ansvarlig redaktør: Kari Helene Partapuoli
kari.helene@utviklingsfondet.no

Utgever: Utviklingsfondet. Juni, 2018
Utforming: Pawel Bilas, Naug & Venner

Forsidebilde: Chimwemwe Mphopo viser fram søtpoteter fra familiens gård. Foto: Tine Poppe.

Foto: Side 3, 5, 6, 16 Kristoffer Nyborg
Side 8, 11 Harald Herland
Side 12, 15, 20 Tine Poppe
Side 7 Julie Lunde Lillesæter, Differ Media

Årets høydepunkter

Fornøyde elever får servert varm skolemat.

Skolemat skaper lokal utvikling

Utviklingsfondet startet et nytt prosjekt for å etablere en skolematordning i Somali-regionen i Etiopia. Prosjektet er en del av den norske utdanningssatsingen, og vil bidra til økt skolegang for målgruppen. Her inkluderes hele verdikjeden fra jord til bord slik at det skapes gode ringvirkninger for hele lokalsamfunnet: Det er lokale småbønder som dyrker maten og selger den til kooperativer som prosesserer og leverer mat til skolene. På skolene etableres matkomiteer som sørger for å lage maten og ha oversikt over nødvendig utstyr. Slik får flere tusen skoleelever tilgang til sunn og god mat hver dag!

Nye langsiktige avtaler

Utviklingsfondet inngikk en ny 4-årig rammeavtale med Norad om bistand til fattige småbønder i Guatemala, Nicaragua, Etiopia, Somalia, Malawi, Mosambik og Nepal. I tillegg fikk vi innvilget støtte til et stort informasjonsprosjekt om klimaendringers effekt på landbruket i Norge og i Malawi. Vi har også inngått flere avtaler direkte med ambassadene i landene vi jobber, samt flere store næringslivsavtaler. Dette gjør at vi kan nå ut til stadig flere småbønder og bidra til å bekjempe sult og fattigdom.

Strategisk partnerskap med Yara

Utviklingsfondet inngikk i november 2017 et strategisk samarbeid om yrkesutdanning for å skape jobber for ungdommer i gruvere regionen Afar i Etiopia. Yara, tyske GIZ og en etiopisk institusjon er partnere i prosjektet som vil nå ut til noen av de minst utviklede og fattigste områdene i verden. Direktør i Yara, Svein Tore Holsether, signerte avtalen med Utviklingsfondet under en seremoni i Addis Ababa i sammenheng med kronprinsparets statsbesøk i Etiopia.

Yaras Svein Tore Holsether sammen med Kari Helene Partapuoli, etter å ha signert avtalen.

Mariam med barnebarnet Hamdah på to år måtte flykte fra sult og tørke og bor nå i en flyktningleir i Somalia.

Felleskampanjen Still sulten

Sommeren 2017 utviklet det seg den største sultkatastrofen verden har sett siden andre verdenskrig. Utviklingsfondet gikk sammen med 11 andre organisasjoner for å samle inn penger til nødhjelp og for å sette fokus på situasjonen.

Kontor i Somalia

Utviklingsfondet har jobbet i Somalia i en årrekke, og har nå også fått fast tilstedeværelse i landet med et lite kontor i Hargeisa. Her kommer flere ansatte på sikt. I 2017 utvidet vi også vår portefølje i landet til å inkludere Puntland.

Mohamed Dave er en av bøndene som leverer mat til skolene i Etiopia.

Konsortium i Etiopia

Utviklingsfondet går sammen med andre store, norske sivilsamfunnsorganisasjoner som jobber i Etiopia for å sikre bedre nødhjelp til tørkerammede områder. Dette innebærer både akutt matvarehjelp og vanddistribusjon, men også distribusjon av såfrø og dyrefôr, vaksinasjon av husdyr og reparasjon av vannsystemer slik at landbruksproduksjonen kan starte opp igjen, og husdyrbestanden øker. Slik hindrer vi at problemene forplanter seg til neste sesong.

De samme organisasjonene har gått sammen om et prosjekt som vil øke motstandsdyktigheten i tørkerammede områder. Prosjektet fokuserer på klimatilpasset landbruk, bedre husdyrhold, økt tilgang på vann og en mer bærekraftig forvaltning av naturressursene slik at lokalbefolkningen står bedre rustet til å møte naturkatastrofer som tørke og flom.

Mosambik blir nytt programland

Utviklingsfondet har begynt å jobbe i et nytt land! Vårt kontor i Malawi følger opp og bidrar til å bekjempe sult og fattigdom på landsbygda. Vi jobber i et område nord i Mosambik som er svært utsatt for klimaendringer og tørke. Prosjektet skal sikre at småbønder i området står bedre rustet i møte med klimaendringer, at de får økte avlinger og at de har tilgang til mer næringsrik mat.

Viktig seier for bønders rettigheter

Etter mange års press fra sivilsamfunnet og utviklingslandene vedtok den internasjonale plantetraktaten endelig å opprette en arbeidsgruppe på bønders rettigheter til

såfrø. Dette er en viktig delseier i arbeidet for å sikre implementering av bønders rettigheter og styrke bevaringen av det biologiske mangfoldet i landbruket.

Det biologiske mangfoldet er selve grunnlaget for all matproduksjon. For at mat skal produseres i ulike områder, under ulike klimatiske forhold, og med ulike metoder, trenger vi ulike matplanter og sorter. Et variert, ernæringsrikt og smakfullt kosthold avhenger av mangfoldet. Og hvorvidt vi skal klare å sikre nok mat i framtiden, og oppnå målet om å utrydde sult innen 2030, avhenger i stor grad av at mangfoldet bevares.

Bønder har spilt en nøkkelrolle i bevaringen og videreutviklingen av det biologiske mangfoldet helt siden jordbrukets opprinnelse. Dessverre har en stor del av dette mangfoldet gått tapt, og det er derfor viktig å ta vare på det som er igjen. Bondens åker spiller en sentral rolle for bevaring av plantemangfoldet, både fordi de tar vare på og bruker tradisjonelle sorter som ikke finnes i genbankene og fordi det er gjennom bruk at genressursene opprettholder sin tilpasningsevne.

Bønders rettigheter til såfrø handler om anerkjennelse, og belønning, av bønder for deres uvurderlige bidrag til verdens lager av plantegenetiske ressurser. Det handler også om å gjøre det mulig for bønder å ta vare på og videreutvikle genressursene. Og ikke minst handler det om bønders muligheter til å fortsatt dyrke jorda, sikre sitt livsgrunnlag og bidra til verdens matsikkerhet. Bønders rettigheter er anerkjent i Den internasjonale plantetraktaten, som er en internasjonal avtale for å sikre bærekraftig bruk og bevaring av det plantegenetiske mangfoldet.

For Utviklingsfondet har det vært spesielt viktig å jobbe for å styrke gjennomføringen av bønders rettigheter som en del av vårt påvirkningsarbeid, både internasjonalt og i våre programland. Bønders rett til å ta vare på, bruke, bytte og selge såfrø de har spart fra egen avling er en viktig del av bønders såfrøsystemer og legger grunnlaget for landbruksproduksjonen for fattige bønder. Sammen med andre sivilsamfunns- og bondeorganisasjoner og forskere har vi jobbet for å få økt oppmerksomhet om temaet. Vi har fått god støtte av flere nasjonale delegasjoner, deriblant Norge, som

ser dette som en viktig del av arbeidet med å sikre det biologiske mangfoldet og oppfylle forpliktelsene i plantetrakten. For Utviklingsfondet og våre partnere har erfaringene fra programarbeidet vært helt avgjørende for å få gjennomslag. Dette har gitt oss førstehåndskunnskap om hva som nytter, hvilke utfordringer bønder møter og ikke minst, viktigheten av det biologiske mangfoldet og bønders rett til å bruke og videreutvikle såfrø for matsikkerheten.

Erfaringene fra arbeidet vårt var med på å danne grunnlaget for en rekke anbefalinger for å styrke implementeringen av bønders rettigheter under en global konsultasjon om bønders rettigheter på Bali i 2016. Der deltok flere av våre partnere og en etiopisk bonde som selv er med på å forvalte en lokal frøbank som er opprettet av Utviklingsfondet. Vertsnasjonene Indonesia og Norge spilte inn anbefalingene til partsmøtet i plantetraktaten i november 2017, og det var nettopp disse anbefalingene som bidro til bønders rettigheter ble et av de viktigste temaene på partsmøtet. Utviklingsfondet og flere partnere var tilstede under partsmøtet. Etter lange forhandlingsrunder og sene kvelder med sterkt press fra blant annet Utviklingsfondet kom partslandene endelig til enighet om å opprette en arbeidsgruppe som blant annet skal utvikle retningslinjer og samle inn erfaringer for å styrke implementeringen av bønders rettigheter.

Selv om arbeidet langt fra er over, er dette en viktig seier i arbeidet med å sikre bønders rettigheter. Det viser at langsiktig påvirkningsarbeid gir resultater, og ikke minst at samarbeid mellom ulike aktører og koblinger mellom det lokale, nasjonale og internasjonale øker gjennomslagskraften.

Elin Cecilie Ranum,
Leder for Programavdelingen

Lalita Kumari Chaudhary deltar på et planleggingsmøte i Nepal.

Årets suksess og lærepenge

I bistandsverden handler det mye om planlegging. Ofte ser vi at planleggingen gjør arbeidet vårt bedre, men noen ganger hemmer den oss i å gjøre det som virkelig trengs. For hvordan planlegge utvikling i en verden som er uforutsigbar?

Både Utviklingsfondet og mange andre bistandsaktører har blitt stadig bedre på planlegging. Til dels skyldes dette økte krav og økt fokus på resultatstyring. Dette krever mer detaljert planlegging – på både kort og lang sikt. Noen av fordelene ved dette er at vi tenker bedre gjennom hva vi bør gjøre, og hvorfor vi bør gjøre det. Dette fører ofte til en bedre bruk av ressursene fordi vi tenker bedre gjennom hva som skal til for å nå målene vi har satt oss. Dette hjelper oss til å oppnå gode resultater.

Samtidig kan for mye planlegging låse oss fast og hindre oss i å nå de overordnede målene. En detaljert plan betyr også at vi allerede har forutsett alle utfordringene målgruppen vår møter, og også at vi har funnet løsningene på disse. Selv om vi legger opp til prosesser hvor målgruppen er involvert, og våre tiltak baserer seg på erfaringer og lokal kunnskap, er det lett å overse noen sentrale utfordringer. Jo mer detaljerte planene er, jo vanskeligere kan det være å endre de slik at tiltakene tar høyde for utfordringer vi kanskje ikke var klar over i begynnelsen – eller nye utfordringer som har dukket opp. Dette kan svekke omstillings- og tilpasningsevnen vår.

I Utviklingsfondet har vi i flere år jobbet med å utvikle gode deltakende metoder, hvor målgruppen selv er med på identifisere utfordringer og sårbarhetsfaktorer, finne og prioritere tiltak, og gjennomføre dem. Vi har gode erfaringer med en slik tilnærming. Det bidrar til et sterkere lokalt eierskap, ulike sektorer og grupper i lokalsamfunnet er involvert og deres utfor-

dringer og interesser blir ofte bedre ivaretatt og på sikt kan dette bidra til å endre relasjoner og ansvarliggjøre makthaverne. En viktig utfordringen er at de identifiserte tiltakene ikke alltid passer inn i giverens strategi og prioriterte områder. Det er også vanskeligere å legge inn i planer – for hvordan planlegge for noe du ikke vet hva innebærer, og presentere resultater når du ikke vet hva du skal gjøre?

Årets suksess og lærepenge er et forsøk på å vise for- og bakdeler med god planlegging. Lærepenge skyldes ikke nødvendigvis at det var planleggingen det var noe galt med, men at planen ble for rigid og vi mistet evnen til å ta høyde for uforutsette hendelser. Resultatet er at det er vanskeligere å nå det overordnede målet. Suksessen handler om hvordan planleggingsprosessen er et viktig mål i seg selv. Der har vi ingen styring over hvilke tiltak som prioriteres og iverksettes etter at planleggingsprosessen, men hvor vi ser på planlegging som et middel for å bemyndiggjøre målgruppen og ansvarliggjøre makthaverne. Vi vil ikke slutte med planlegging selv om vi noen ganger låser oss fast, men lære slik at vi blir enda bedre til å ta høyde for risikoer og uforutsette utfordringer. Disse to ulike erfaringene hjelper oss i arbeidet med å gjøre våre egne planer mer fleksible, og også i hvordan vi kan oppnå enda bedre resultat og langsiktige endringer.

Elin Cecilie Ranum,
Leder for Programavdelingen

Årets suksess

Planlegging ga styrket lokaldemokrati

Kommunestyringen i Nepal preges av dårlig planlegging og korrupsjon. Dette har ført til ineffektiv styring, samt dårlig beredskap når naturkatastrofer slår til.

Et av Utviklingsfondets mål har vært å sørge for at kommunene har flerårige kommuneplaner og gjen-nomsiktige myndighetsprosesser, slik at planlagte prosjekter med myndighetenes og andres midler blir gjennomført som planlagt. Det er altså snakk om å planlegge for mer og bedre planlegging.

Lokalbefolkningen har tidligere hatt liten innfly-telse i lokal styring i Nepal. Landet hadde sitt første lokalvalg på tjuze år i 2017. Kommunale planer har ofte vært kortsiktige, uten basis i reelle behov, utfor-met uten inkludering av alle samfunnsgrupper, og preget av at lokalpolitikkerne står i gjeld til familie og partifeller. I et samfunn med sterke sosiale skiller har særlig lavkaster vært utestengt fra beslutningspro-sesser. Kvinner har også vært tilsidesatt, da de som sitter i ledende posisjoner og blir kalt inn til møter som oftest har vært menn.

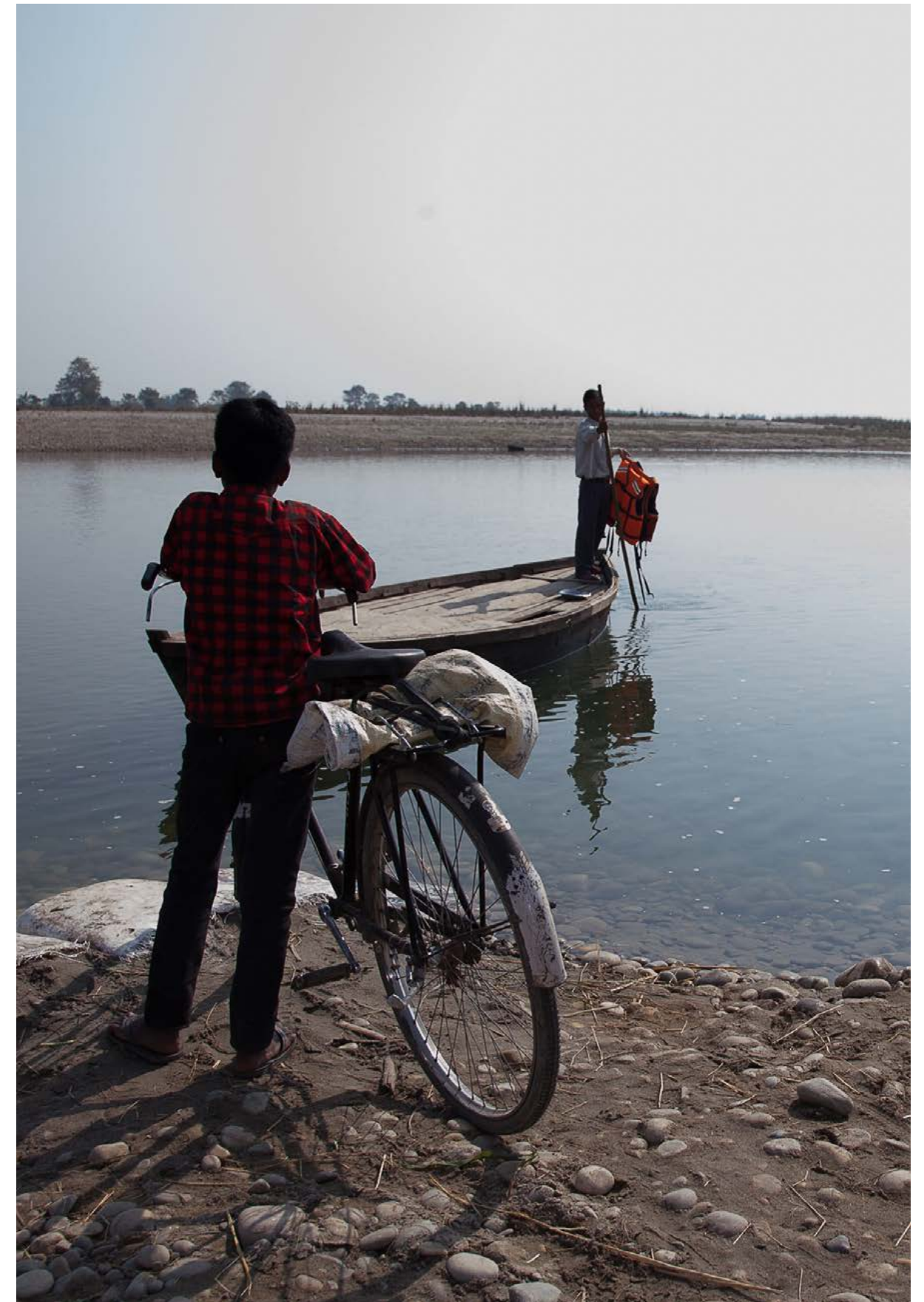
Mangelen på langtidsplaner har alvorlige konsekven-ser for områder som er utsatt for jordras, tørke og flom. Hus, avlinger og menneskeliv har gått tapt. Det er høyst nødvendig med bedre langtidsplanlegging. Dette har Utviklingsfondets partnere i Nepal satt seg fore å gjøre noe med. Prosessen starter med organise-ring av lokalbefolkningen og opplæring av lokale gras-rotorganisasjoner, slik at de i samarbeid med lokale myndigheter og representanter fra ulike sektorer utvikler en femårig kommuneplan for samfunnsutvik-ling, basert på behov, prioriteringer av tiltak og en plan for gjennomføring. Prosessen fokuserer på grunnleg-gende demokratiske prinsipper, som gjennomsiktighet og ansvarlighet og «eies» av kommunene og «både «eies» og kontrolleres av lokalsamfunnet gjennom aktiv deltakelse, sosiale revisjoner og høringer.

Siden prosjektets start har deltakende kommuneplan-leggingen ført til en mer gjennomsiktig og ansvarlig styring i hele 86 kommuner i Nepal. Kommuneplaner har bidratt til bredere deltakelse i utviklingsproses-

ser. Over 20 000 familier har vært direkte involvert i prosessene, som har gagnet over 50 000 familier. Metoden har blitt standardisert og er anerkjent og anbefalt av det nepalske kommunaldepartementet. Politikere, organisasjoner og innbyggerne i de invol-verte kommunene har store fordeler av bedre og mer bærekraftig kommuneplanlegging, gjennomsiktig sty-ring og tiltak som svarer på lokalbefolkningens behov. Spesielt kvinner, sårbare grupper inkludert såkalte lavkaster (dalitter) har stort utbytte av dette og gjør at de bedre kan holde de folkevalgte ansvarlige for gjennomføringen. Lokale politikere rapporterer selv at dette bidrar til økt kunnskap om de lokale problemstillinger, bedre styring og redusert korrupsjon, da prosessen er åpen og forhandlinger om plan og bud-sjettposter inkluderer ledere fra ulike sektorer, som helse, utdanning og landbruk. Det har ført til bredere deltakelse i utviklingsprosesser, og lokalbefolkningen har økt forståelse for lokale prosesser, økt forhand-lingsskapasitet og gjennomslagskraft. Statlige og pri-vate midler bevilges i større grad enn tidligere i tråd med ulike formål lokalbefolkningen selv har foreslått.

Arbeidet som er gjort er gjennomført i en periode der Nepals kommuner ble styrt av administrativt ansatte og ikke lokalt valgte. Siden 2015, da Nepal fikk på plass en grunnlov og vedtok å bli en føderal stat, har landet gjen-nomført relativt rolige valg. Tidlig 2018 kom den første regjeringen under det føderale styret på plass. Nepals kommuner skal nå styres av lokalvalgte politikere, som skal kunne holdes ansvarlige ved neste valg. Dette er et veiskille og en lakmustest også for vårt arbeid.

Aina Grødahl,
Programkoordinator for Nepal

God beredskap er viktig når elva flommer over.

Nærbilde av angrepet mais.

Årets lærepenge

Skadedyr spiste avlingene

Når uforutsette hendelser inntreffer er selv de beste planene lite verdt. I Malawi opplevde vi at avlingene ble spist opp av skadedyr, og planene vi hadde lagt kunne ikke lengre gjennomføres.

Utviklingsfondet har jobbet i Malawi i mange år nå. Vi jobber for å at landets småbønder skal få økt sin produksjon av næringsrik mat, for at de skal stå bedre rustet mot klimaendringer og for at de skal få økte inntekter og med det flere muligheter i livet.

Hvert år legger vi detaljerte planer for hvordan våre prosjekter skal gjennomføres, og hvordan vi på en best mulig måte skal hjelpe de som trenger det mest. Vi er avhengige av å ha gode planer. Det er gjennom planene vi legger at donorene våre forstår hva vi skal gjøre med pengene vi får, og det er slik våre målgrupper – småbøndene – forstår hva slags prosjekter som skal gjennomføres i deres nærområde.

Vi la gode og detaljerte planer for vårt arbeid i Malawi også i 2017. Det legges mye arbeid i denne prosessen. Alle våre samarbeidspartnere må sende detaljerte planer for deres del av budsjettet. Planene sys deretter sammen og revideres av Utviklingsfondet, før de sendes til Norad og den norske ambassaden i Malawi. Alle planene vi la ble godkjent av våre donorer og vi var fornøyde. Så langt var alt som det skulle – «business as usual», med andre ord.

Men når det ble tid for å gjennomføre planene våre så møtte vi en uforutsett hindring. Et alvorlig angrep fra skadedyr spredte seg raskt over hele landet. Insektet var «fall armyworms», et kornspisende skadedyr som i hovedsak angriper mais, sorghum og millet. Det finnes knapt en åker i Malawi som ikke dyrker mais. Konsekvensene av dette angrepet var med andre ord meget alvorlig.

Fall armyworm er en latinamerikansk sommerfugl som ble funnet for første gang på det afrikanske kontinentet i 2016. Det er utbredt både i Nord- og Sør-Amerika, og det har svært stor spredningsevne. Larvene sprer seg meget raskt, og avlingene blir spist opp innenfra. Det kan være vanskelig å se fra utsiden at en maisplante er angrepet.

Det ble estimert at over 130 000 malawiske bønder ble rammet. Teller man hele familier så var så mange som 800 000 mennesker rammet. Hundretusener av mål med hovedsakelig mais var rammet, og bøndene stod i fare for å miste hele eller deler av avlingen sin. De fleste bønder i Malawi dyrker mais til eget forbruk, så angrepet fikk fatale konsekvenser for mange familier. I desember erklært president Peter Mutharika unntakstilstand i 20 av Malawis 28 distrikter.

Utviklingsfondets prosjektområder ble også hardt angrepet av fall armyworms. Dermed var også mange av de planene vi hadde lagt for 2017 ubrukelige. Nå måtte vi lage nye planer for hvordan vi skulle klare å begrense skadeomfanget så godt det lot seg gjøre. De opprinnelige planene vi hadde var det ikke lengre mulig å bruke. Nå måtte all vår kapasitet brukes på å redusere skadeomfanget av fall armyworms.

Det er ofte lite fleksibilitet i forhåndsgodkjente planer og prosjekter når slike uforutsette hendelser inntreffer. Det kan like gjerne dreie seg om alvorlig tørke eller flom. Alle midlene Utviklingsfondet mottar er allokert til helt konkrete tiltak, og har tilhørende målsetninger og systemer.

I dette tilfellet var ikke vår tilpasningsevne stor nok. Vi ble for fastlåste i de allerede planlagte aktivitetene og måtte bruke for lang tid på å få tillatelse til å endre planer. Dermed var vi ikke i stand til å respondere så raskt som vi burde på denne katastrofen.

En løsning kunne vært å ha en «risiko-konto» i hvert prosjekt, hvor noe av budsjettet settes til side til uforutsette hendelser. Det vil gjøre oss i stand til å raskt kunne respondere på krisene som oppstår. Hvis ingen kriser inntreffer kan midlene allokere inn i de vanlige planene som allerede er lagt.

Knut Andersen,
Regionaldirektør Afrika

Stort engasjement for landbruksstrategi

Norsk bistand har fattigdomsbekjempelse som formål. Da er det fornuftig å satse mer på landbruk og matproduksjon. Dette er en sektor som har blitt nedprioritert de siste 30 årene, både fra norsk side og fra andre internasjonale donorer. Dersom verden skal lykkes med å utrydde sult innen 2030 så må det en langt større innsats til.

Med dette i mente satte Utviklingsfondet seg fore å lage en strategi for hvordan norsk landbruksbistand best mulig kan forvaltes i Malawi. Dette var ikke noe vi synes vi kunne skrive selv fra kontoret i Oslo, og i juni 2017 satte derfor Utviklingsfondets leder, leder for programavdelingen og kommunikasjonsrådgiver kursen mot Malawis hovedstad Lilongwe. Her gjennomførte vi en stor workshop med mål om å komme med et forslag til hvordan en norsk strategi for landbruksbistand til landet kan se ut. De viktigste aktørene i det malawiske sivilsamfunnet ble invitert inn, og det ble bred deltakelse i workshopen.

Malawi er et av verdens aller fattigste land. Det er et av Norges prioriterte samarbeidsland i Afrika, og et av de landene på kontinentet som mottar mest bistand fra Norge. Landet er lite urbanisert. 85 % av befolkningen bor i rurale områder. Over halvparten av befolkningen lever under fattigdomsgrensen og landbruket er den viktigste inntektskilden for befolkningen.

Gjennom tre hele dager satt Utviklingsfondet sammen med bønder, ungdommer, privat sektor / næringsliv, multinasjonale organisasjoner som FNs Organisasjon for Ernæring og Landbruk og UNICEF, Malawis viktigste forskningsinstitusjoner, sivilsamfunnsorganisasjoner, og ikke minst bondeorganisasjonen NASFAM.

Det var unison enighet om at det viktigste målet for norsk landbrukssatsing i Malawi må være at flere kommer seg fra et rent overlevelseslandbruk til et landbruk som gir stabile inntekter og flere muligheter. Med begrensede midler må man også prioritere hvilke tiltak som bør få fokus. Deltakerne mente at norsk bistand bør kanaliseres inn i fem hovedspor: 1) Ernæring, 2) Klimatilpasning, 3) Veiledningstjenester, 4) Privat sektor og næringsutvikling og 5) Politisk påvirkning.

Den ferdige strategien ble skrevet i samråd med deltakerne og sendt fram og tilbake for korrigeringer og innspill. Deretter presenterte Utviklingsfondet strategien for Norad og utenriksdepartementet hjemme i Oslo. Tilbakemeldingene har vært gode: særlig fordi strategien ble lagd i samarbeid med det malawiske sivilsamfunnet og at den er kort, konsis og konstruktiv. Norsk bistand til landbruk må økes. En sterk landbrukssektor vil bidra til bedre økonomi, økt mat sikkerhet og god ernæring for malawiske familier.

Siri O. Kvalø,
Kommunikasjonsrådgiver

Indira Chimaliro viser et kosttilskudd hun har lagd selv av moringa-treet, som har svært næringsrike blader. Takket være et lite lån fra en spare- og lånegruppe i lokalsamfunnet har hun hatt mulighet til å kjøpe seg to kyr. Det gir ekstra inntekt og mulighet til å betale barnas skolepenger. Hun deltok på workshopen og argumenterte for at Norge bør satse mer på klimasmart landbruk.

Tusen takk for god støtte

Vi takker alle bidragsytere for viktig støtte og engasjement i 2017. Hvert eneste bidrag har vært viktig. Støtten gikk til prosjekter som har bidratt til at mer 500 000 mennesker kan gå en lysere fremtid i møte med mindre sult, variert kosthold og nye inntektsmuligheter.

Såfrø, redskaper, opplæring i klimasmarte dyrkningsmetoder, husdyr, vannsystemer og inntekter avverget den verste nøden og ga fattige mennesker flere ben å stå på.

I løpet av året ble alle våre kanaler som hjemmesider, sosiale medier, leserbrev, sms med flere benyttet. Kampanjene skapte stort engasjement. Vi setter stor pris på all støtte som bidro til at enda flere kan møte en tryggere fremtid uten sult og fattigdom.

Tørke i Somalia

Dessverre fortsatte den ekstreme tørkesituasjonen i Somalia og førte til stor sultkatastrofe. Matfatene ble tomme og mat- og vannlagrene ble borte. Nøden var akutt, og menneskene trengte raskt hjelp. Utviklingsfondet satte umiddelbart i gang med forskjellige tiltak for å skaffe midler til å hjelpe. Til våre egne givere sendte vi informasjon om situasjonen og ba dem om å hjelpe oss å hjelpe. I sosiale medier oppdaterte vi fortløpende om tilstanden og la til rette for at det skulle være enkelt for folk å gi sin støtte. Tusen takk for positiv respons og gode resultater.

Still sulten

Utviklingsfondet var også med på en stor felleskampanje med 10 andre organisasjoner i forbindelse med sultkatastrofen. Det var første gang så mange organisasjonene gikk sammen på denne måten, for å gjøre en felles innsats med å belyse situasjonen og skaffe mest mulig penger. Still sulten-kampanjen fikk god medieoppmerksomhet, og den norske befolkningen viste stor givervilje.

Nye innsamlingsmuligheter

I 2017 fikk vi på plass nye givermuligheter. Nå kan enkeltpersoner, grupper, organisasjoner og bedrifter på en enkel og morsom måte starte sin egen innsamling for en sak de tror på. Med enkle tastetrykk på giverside, kan alle starte innsamling ved spesielle anledninger eller en sak de brenner for. De kan få med seg familie, venner, naboer, kollegaer og alle andre de kjenner og gjøre en forskjell.

Samarbeid med næringslivet

Utviklingsfondet setter stor pris på bedrifter som vi har samarbeidet med lenge. De har stor betydning både økonomisk og faglig. I tillegg til eksisterende samarbeidspartnere, har vi inngått ny avtale med nyopprettede Exabel AS. Fred Olsen Social Engagement Group har på vegne av Bonheur ASA videre

ført avtalen med Utviklingsfondet og støtter arbeidet med et betydelig beløp. Vi har etablert god kontakt med flere næringslivsaktører og gleder oss til de mulighetene dette vil gi oss fremover.

Arrangementer

Mathallen og Utviklingsfondet hadde et spennende samarbeid i 2017. I tiden før jul hadde restaurantene bordkort på alle bordene med oppfordring om å gi et ekstra julemåltid til noen som trenger det gjennom Utviklingsfondet. Som en del av samarbeidet hadde vi også Restefest med restauranten Hitchhiker, som lagde tre smakfulle retter basert på rester som ellers ville blitt kastet. Forfatter Thomas Horne som har skrevet boken «Kunsten å ikke kaste mat» var konferansier, og Lars Klevstrand med gitar sto for underholdningen. Det var et flott arrangement med god mat, hyggelig stemning og inntekter til Utviklingsfondets arbeid.

Tradisjonen tro hadde vi også førjulsconcert med Lars Klevstrand, Guttorm Guttormsen og Carl Morten Iversen - denne gangen i Tøyenkirken. De ga publikum en stemningsfull og flott musikkopplevelse. Over-skuddet fra konserten gikk til Utviklingsfondet.

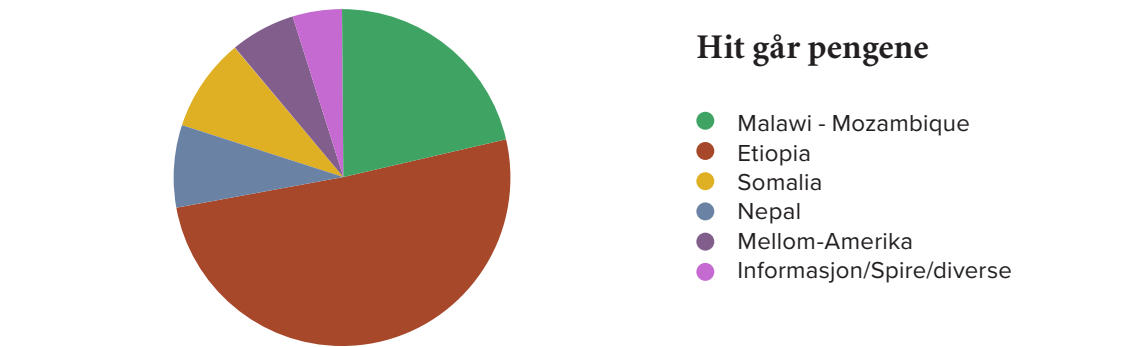
40-års jubileum

I 2018 er det 40 år siden Utviklingsfondet ble etablert av ildsjeler fra Framtiden i våre hender. Helt fra begynnelsen var målsettingen bærekraftige prosjekter på de fattiges premisser.

Arbeidet fortsetter, og vi håper at alle våre eksisterende støttespillere blir med oss videre sammen med mange nye som vi ønsker hjertelig velkommen. Sammen gjør vi en forskjell, bekjemper sult og endrer liv!

*Elisabeth Horn,
Seniorrådgiver Marked*

Aktivitetsregnskap		Regnskap per 31.12.2017	per 31.12.2016
Anskaffede midler			
Tilskudd			
i) Offentlige	92 920 208	80 625 892	
ii) Andre	6 590 719	9 149 351	
<u>Sum tilskudd</u>	<u>99 510 927</u>	<u>89 775 243</u>	
Innsamlede midler, gaver mv	5 300 548	5 427 934	
Finans og investeringsinntekter	34 502	229 366	
<u>Sum inntekter</u>	<u>104 845 977</u>	<u>95 432 543</u>	
Forbrukte midler			
Kostnader til anskaffelse av midler:			
Kostnader til innsamlinger	1 822 261	1 610 494	
Andre kostnader til anskaffelse av midler	740 938	173 543	
<u>Sum kostnader til anskaffelse av midler</u>	<u>2 563 199</u>	<u>1 784 037</u>	
Kostnader til aktiviteter som oppfyller formålet:			
Malawi - Mozambique landprogram	21 660 264	20 336 928	
Etiopia landprogram	51 418 554	32 140 608	
Somalia landprogram	8 022 759	3 263 182	
Nepal landprogram	9 079 765	5 353 842	
Guatemala - Nicaragua landprogram	6 380 593	4 781 877	
ABC, Policy og Diaspora programmer		20 360 006	
Evaluering og risikoforebygging	487 581	192 204	
Informasjon	3 769 862	3 659 055	
Spire	515 258	687 969	
<u>Sum kostnader aktiviteter som oppfyller formålet:</u>	<u>101 334 636</u>	<u>90 775 671</u>	
Administrasjonskostnader	3 843 441	3 670 889	
<u>Sum kostnader</u>	<u>107 741 276</u>	<u>96 230 597</u>	
<u>Sum tillegg/reduksjon formålskapital</u>	<u>-2 895 299</u>	<u>-798 054</u>	
Dekkes fra formålskapital med egne restriksjoner	1 013 618	-328 044	
Dekkes fra annen formålskapital	1 881 681	1 126 098	
<u>Årets formålsresultat etter avsetninger</u>	<u>2 895 299</u>	<u>798 054</u>	

2017

Styrets beretning

Etter årsmøtet 15. juni 2017 har følgende styre fungert:
Styreleder: Arne Bardalen. Styremedlemmer: Astrid Solberg (nestleder), Tor Brostigen, Steffen Kallbekken, Line Khateeb, Siv Helen Strømland (ansatterepresentant), Karin Anna R. Karlsson (Spire). Varamedlemmer: Christian Bull, Maria Moe, Siri O. Kvalø (ansatterepresentant).

Virksomhetens art

Utviklingsfondet er en uavhengig miljø- og utviklingsorganisasjon som jobber for å bekjempe sult og fattigdom. Utviklingsfondet når hvert år en halv million mennesker i Afrika, Asia og Mellom-Amerika gjennom vårt arbeid.

Utviklingsfondet integrerer klimahensyn i alle sine prosjekter, blant annet gjennom konkrete klimatilpasningsprogram og analyse av sårbarhet for klimendringer i samarbeid med lokalsamfunnet. Det er også helt avgjørende å øke fattige bønders levekår ved å øke matproduksjonen og styrke deres økonomiske bærekraft. Småbøndene må sikres mulighet for å organisere seg, øke og trygge markedsadgangen og ha adgang til nok og næringsrik mat.

I Norge arbeider vi for å skape interesse og engasjement for miljø- og utviklingsspørsmål. Utviklingsfondet ble stiftet som egen organisasjon i 1978 og er en av få organisasjoner i Norge som kombinerer utvikling, miljø og påvirkningsarbeid i bistandsarbeidet. Virksomheten finansieres av midler fra offentlige og private givere.

I tillegg til kontoret i Mariboes gate i Oslo, har Utviklingsfondet kontorer i Addis Abeba, Etiopia og i Lilongwe, Malawi.

Styremøter

Det ble avholdt fem styremøter i 2017. Styret har behandlet til sammen 34 saker.

Fortsatt drift

I årsregnskapet er forutsetningen om fortsatt drift lagt til grunn, da det etter styrets oppfatning ikke er forhold som tilsier noe annet.

Arbeidsmiljø og ansatte

Ved utgangen av 2017 var det 13 ansatte ved hovedkontoret i Oslo. Det var 12 ansatte ved kontoret i Etiopia, seks ansatte ved kontoret i Malawi, en ansatt i Somalia og en ansatt i Nepal. Sykefraværet i 2017 var på 11,3% grunnet to langtidssykemeldinger. Det har ikke forekommet skader, ulykker eller sykefravær som følge av arbeidsmiljøet i 2017.

Likestilling og etnisitet

Utviklingsfondet fokuserer på å unngå forskjellsbehandling på bakgrunn av etnisitet og / eller kjønn, og har arbeidet mot diskriminering som en del av vårt personalarbeid. Ved årsskiftet bestod staben i Oslo av 1 mann og 12 kvinner, hvor tre ansatte hadde minoritetsbakgrunn. Ved utekontorene var det ni kvinner og 11 menn. Ledergruppen bestod av tre kvinner og en mann, hvor en hadde minoritetsbakgrunn. Blant styrets medlemmer var det fire kvinner og tre menn.

Miljørapportering

Organisasjonens aktivitet og kontordrift gjennomføres på en mest mulig miljøvennlig og ressursøkonomisk måte. Utviklingsfondets virksomhet belaster ikke miljøet utover nødvendig transport. Reisevirksomheten holdes på et lavest mulig nivå.

Årsregnskap

Regnskapet er gjort opp med et negativt aktivitetsresultat på kr 2.895.299.

Bekjemp sult du også!

Send SMS med kodeord «bidra»
til 2468 og gi 100 kroner.

Enkeltpersoner, grupper og bedrifter bidrar med viktig støtte til fattige familier på landsbygda i Afrika, Asia og Mellom-Amerika. Støtten gir den hjelpen som er nødvendig for å komme seg ut av sult og fattigdom. Ditt bidrag er viktig. Sammen gjør vi en forskjell og endrer liv. Velkommen som giver!